

Kerkbewaring door kerkreformatie

Onderstaand artikel is van de hand van ds. M.J.C. Blok.[1]

31 oktober is onder ons bekend als Hervormingsdag. Aan deze datum is in de geschiedenis van de kerk de naam van Maarten Luther verbonden, en wij herinneren ons zijn 95 stellingen waarmee hij op 31 oktober 1517 geprotesteerd heeft tegen bepaalde zonden, tegen bepaalde vormen van deformatie en verval in de kerk.

Dit profetische werk, om namelijk binnen de kerk een geloofsgetuigenis te laten horen tegen zonde en verval, hebben in die tijd meerdere mannen aangevat.

En wanneer wij denken aan dat tijdperk van de 'grote reformatie', komen ons verschillende namen in de gedachten. Namen van mannen, die door het geloof hun reformatie-oproep hebben doen weerklinken en hun reformatie-daden hebben verricht.

Wanneer wij ons echter de namen van deze mannen uit de geschiedenis van de reformatie van de kerk herinneren, beseffen we tegelijk, dat het namen zijn van *dienstknechten*.

Dat er dus een Ander is, die hun Héér is, Wiens opdracht zij volvoeren in een heilig moeten. Zij hebben die reformatie-arbeid alleen maar verricht als geroepenen van God, als gezondenen van Jezus Christus.

Het initiatief, de opzet van kerkreformatie is niet bij de slaven, maar bij hun Heer. Daarom, wanneer wij in dit verband namen noemen, dan noemen we allereest en in bijzondere zin de Naam van de Here Jezus Christus, niet als de eerste in de rij, maar hoog boven alle namen van mensen uit.

Dan wordt het ook zo, dat wij in elke reformatie van de kerk de zorg van Jezus Christus zien voor Zijn kerk, Zijn bewarende liefde voor haar.

De kerk kan in een bepaald tijdperk haar zonden vermenigvuldigen, in haar verval al dieper wegglijden en in haar levensopenbaring zich al meer isoleren van Christus, haar Koning, en van Zijn Woord. Een onbegrijpelijke zegen is het dan,

als Christus – krachtens hetgeen Hij op Pinksteren gedaan heeft – Zijn kerk toch nog weer met Zijn Heilige Geest doorwaait, nieuw leven werkt, nieuwe geloofsgehoorzaamheid en geloofswerkzaamheid, en zo Zijn kerk toch weer brengt tot nieuwe bloei van een getrouwe levensopenbaring voor Gods aangezicht.

Dat is kerkreformatie: Jezus Christus geeft Zijn kerk niet over tot een definitief verval, maar Hij grijpt haar aan op haar brede weg (ook van vrome godsdienstigheid) en zet haar, tot haar behoud, weer terug op de smalle weg, waar Hij haar beheerst en leidt onder de tucht van Zijn Woord. Een weg dus, waarop zij veel moet achterlaten en prijsgeven, maar waarop zij ook kennen mag de vreugde om Hem geheel toegeëigend te zijn.

Als Christus dit doet, dan gebeurt er wat in de kerk. Dan komen de mannen, die Gods Woord weer opdelven uit het stof van de verachting en het weer profetisch uitroepen in de kerk. En dan komen de mannen en vrouwen, die dat Woord graag horen en aannemen om het te bewaren. Zo is het gegaan in de reformatie van de 16^e eeuw, en zo is het gegaan in de reformaties, die uit onze vaderlandse kerkgeschiedenis bekend zijn: afscheiding, doleantie en vrijmaking.

Toen is het Woord weer gevonden als richtsnoer voor het kerkelijk samenleven, en in de aandacht, die het geloof heeft voor dat Woord, is er geworsteld om kerkelijk weer naar dat Woord te gaan leven.

Maar dat dit gebeurde, dat is de zorg van Christus geweest voor Zijn kerk, Zijn trouwe, bewarende liefde.

Daarom heeft Hij ook wijsheid en kracht gegeven om over hetgeen Hij in de reformatie van de kerk gedaan had te blijven waken. Met een reformatie van de kerk is zij van deze aarde nog niet gezet in de hemel. De strijd gaat nu pas goed beginnen. En teruggebracht bij het Woord, kan zij nu juist des te duidelijker het front en het terrein van haar strijd onderscheiden.

Iedere reformatie heeft steeds van de kerk gevraagd in getrouwheid-naarbinnen alles te weerstaan en uit te zuiveren wat zich met de gehoorzaamheid en de gebondenheid aan het Woord van Christus, en dus met haar eigen Schriftgetrouwe confessie, niet verdraagt. Zo heeft Calvijn ook de regel gezien en gegrepen, dat een kerk, die gereformeerd is, ook steeds gehouden is zichzelf te

reformereren.

Dit heeft binnen de kerk de strijd levendig gehouden tegen iedere vorm van onschriftuurlijke leer, tegen iedere vorm van ongehoorzaam leven en tegen iedere vorm van valse gerustheid.

Men spreekt tegenwoordig nogal eens van de dynamiek in een of andere beweging of partij. Nu, dat is voor de kerk niets nieuws. Zij heeft altijd gekend de dynamiek van het geloof, d.w.z., dat zij niet maar een verstard en bevroren groepje mensen heeft willen zijn, maar een door het geloof levende en krachtige gemeenschap, die zich aangesproken en voortgestuwd wist door het altijd levende en levenwekkende Woord van haar Koning. En zo ook de moed gevonden heeft om in naam van deze Koning naar *binnen* van iedereen en in alles ontzag te vragen voor dat Woord alleen.

Wanneer wij nu werkelijk dankbaar willen zijn voor wat Christus in reformatietijden met Zijn kerk gedaan heeft, dan zal onze dankbaarheid ook hierin willen uitkomen, dat wij ons bewust zijn, hoe Christus' reformatiewerk óns tot medearbeiders-tot-reformatie roept, altijd en overal, waar de gebondenheid aan Zijn Woord en de band aan de belijdenis dreigt te verslappen.

Zo betekent het vandaag wel heel wat om gereformeerde kerk te zijn.

Nu de 'geest van deze eeuw' ook weer nieuwe vormen heeft gevonden voor de verleiding van de kerk (indifferentisme, relativisme, oecumenisme), nu zullen wij het heldere zicht van het geloof op Christus' Woord en op Zijn instellingen moeten bewaren. Opdat er vanuit de kerk geen aansluiting zal worden gezocht noch geboden aan die verleiding, die de kerk van haar belijdenis van de soevereiniteit en majesteit van het Woord van Jezus Christus wil vervreemden. In die getrouwheid moet het onder ons zichtbaar blijven, dat wij geloven de zorg van Christus, waarmee Hij Zijn Woord wil bewaren.

Christus vraagt van Zijn kerk niet alleen getrouwheid naar binnen, ook naar *buiten*. Waar de geest van deze eeuw en de profeten van de geest van deze eeuw steeds weer hun bezwaren uitroepen tegen de kerk van de reformatie (met haar 'sectarische drijven', subjectivisme, en dus 'kerkscheuring als repeterende breuk' etc.), daar moet ook de kerk haar 'bezwaren tegen de geest van deze eeuw' blijven behouden en daarvan profetisch blijven getuigen.

Niet uit lust tot bravoure, maar onder de drúk van het Woord van Christus, Die haar tot dat getuigenis roept.

Zo betekent de gedachtenis aan de reformatie van de kerk dus allereerst *dankbaarheid* jegens de koning van de Kerk, Die haar voor definitieve afval bewaarde en Die daarin ook heden bewijzen wil, dat Hij zelf Zijn kerk vergadert, beschermt en onderhoudt. Maar deze gedachtenis betekent ook *bezinning* op de trouw, waartoe Christus Zijn gereformeerde kerk geroepen heeft.

Laat het ons gebed blijven, dat de HEERE ons zal bezielen tot die woorden en daden van het geloof, waardoor wij onze dankbaarheid en trouw bewijzen willen naar binnen en naar buiten.

[1] Overgenomen uit: Stichtse Klanken, mededelingenblad van de Gereformeerde Kerken van Utrecht en Utrecht-Noord-West' (29 oktober 1965).

Het conflict zuiver houden

Onderstaande Schriftoverdenking is van de hand van ds. E. Th. van den Born (1900-1982).[1]

Geef het heilige niet aan de honden, en werp uw parels niet voor de zwijnen, opdat die ze niet op enig moment met hun poten vertrappen, zich omkeren en u verscheuren.~ Matth. 7:6

Wanneer de Heiland toegekomen is aan Mattheüs 7 begint Hij de slotopmerkingen van Zijn bergrede. Hij heeft dan als het ware een kring om Zijn discipelen getrokken en gezegd, dat binnen deze kring, waar zij nu staan, God heerst als Opperheer. Hier is nu de machtssfeer en het rijksgebied van het koninkrijk van God. Het heeft een eigen levensbeginsel (van boven), eigen geboden (uit de hemel), en zo ook een eigen levensopbouw (dat wat in den

beginne was). En dit rijksgedied met eigen rijksgedoden, waar de troon van de Heere weer staat, heeft niets te maken met dat andere rijksgedied, de wereld, waar de troon van Satan is. En de gedoden van dit koninkrijk van God, waardoor in zijn machtssfeer het leven weer gezond en de levensverhoudingen weer goed worden, dat is het 'heilige', dat alleen in deze kring thuishoort, en dat zijn de parels, die in deze kring het kostbaarste bezit zijn.

En hoe overwint nu dit Koninkrijk van God de wereld? Welke werkmethode heeft dit Koninkrijk? Het overwint eerst de mens door zijn geestelijke krachten, de mens uit dat andere rijksgedied, de wereld. Daarna wordt zulk een overwonnen mens in het rijksgedied van het Koninkrijk gezet, en daar beladen met de gedoden van dit Koninkrijk, om op die manier met dankbaarheid aan God voor Zijn verlossing te leven. Hij kan nu beladen worden, want hij heeft beleden: God heb ik lief. En zo breidt dit Koninkrijk zich uit en wordt zijn rijksgedied steeds groter en openbaart het zijn glorie in deze wereld. En naar deze werkmethode zal het de wereld overwinnen.

En nu zit in dit koninkrijk van God, dat op deze manier zijn machtssfeer dagelijks uitbreidt, een groeiend conflict met het andere rijksgedied, de wereld. Het ene levensbeginsel, uit de hemel, verdraagt zich niet met het andere, uit de hel. Maar door zijn eigen werkmethode houdt het Koninkrijk van God het conflict zuiver. Immers, als het nu tot een botsing komt tussen deze twee gebiedten, dan is de oorzaak van het conflict *Jezus Christus*. Want de wereld krijgt nu te doen met *mensen*, die het leven geheel anders aanpakken, die een geheel andere levensopenbaring hebben, en door die *mensen* leert zij *Christus* kennen, *Christus*, als de steen des aanstoets tussen Koninkrijk van God en wereld.

En nu moet men zich aan deze werkmethode van het Koninkrijk van God houden, als men het conflict zuiver wil houden. Tast men deze werkmethode zelf aan, dan krijgt men wel *conflicten*, maar niet *het conflict*: *Jezus Christus*. En de werkmethode van het koninkrijk van God aantasten gebeurt, wanneer men het heilige aan de honden geeft en de parels voor de zwijnen werpt. Wanneer men dus de gedoden van *binnen* de kring van het Koninkrijk *buiten* zijn kring uitdraagt, en daar bekend maakt, en tracht op te leggen. Men kan dit doen om zo ook buiten de kring van het Koninkrijk het leven gezond te maken, en het zijn glans weer te geven. En als nu bijv. de Wereldraad van Kerken oproept om de vrede tussen de volkeren te bevorderen, dan roept hij op, om de gedoden van het Koninkrijk van God buiten zijn machtssfeer uit te dragen. Hij kan dit doen met de

beste bedoelingen, om de heerlijkheid van het Koninkrijk ook in de internationale verhoudingen te laten doorbreken. Maar hij vergeet nu, dat hij in strijd gekomen is met de *werkmethode* van het Koninkrijk zelf. En het gevaar is, dat men zich juist tegen deze Wereldraad van Kerken zich zal keren. En als men zich erover verbaast, hoe het mogelijk is, dan is dat dezelfde verbazing van iemand, die bezig was parels voor de zwijnen te werpen, en nu niet begrijpt, dat die beesten op het afkomen.

Het heilige aan de honden geven en de parels voor de zwijnen werpen is ten diepste streven naar een verkeerde machtsontplooiing van het Koninkrijk van God. Men is diep onder de indruk gekomen van de klacht, dat dit Koninkrijk niets veranderd heeft in de wereld, dat het Christendom een fiasco is. En nu wil men harder gaan werken, om iets van dit Koninkrijk van God aan de wereld te zien te geven. En men vergrijpt zich aan de *werkmethode* zelf: eerst voor het koninkrijk winnen en dan de geboden van het koninkrijk opleggen, gelovende, dat zó de wereld wordt overwonnen.

En straks zal men verbaasd staan, dat men zich tegen hen keert. Maar de Heiland heeft ons reeds gewaarschuwd om de gebieden van het Koninkrijk van God en wereld zuiver te scheiden om op die manier het conflict, dat er wezenlijk is, en dat straks ook uitbreken zal, zuiver te houden. De waarschuwing is om onszelf niet in gevaar te brengen door onzuivere conflicten, waarbij wij niet eens kunnen zeggen, dat de smaadheid van Christus op ons gekomen is.

De grote vraag van onze tijd is, zullen wij blijven bij de *werkmethode* van het Koninkrijk van God. Ook deze werkmethode is ergernis en dwaasheid. Wij *geloven* in de triomf van het Koninkrijk van God.

Houd het conflict zuiver.

[1] Overgenomen en licht gemoderniseerd uit: E.Th. van den Born, *Van Souvereine Liefde* (Goes: Oosterbaan & Le Cointre, z.j.).

Gespreksdocument (8)

Door: J. Bos

Op 7 april 2018 heeft de GS Lansingerland ingestemd met de inhoud van het gespreksdocument van het DGK-deputaatschap ACOBB over de katholiciteit van de kerk:

Eveneens is er overeenstemming over de in het deputatenrapport verwoorde visie op de katholiciteit van de kerk. (Acta, pag. 12).

Het gespreksdocument diende als uitgangspunt bij de bespreking van het onderwerp 'katholiciteit', dat door de GKN op de agenda van de gesprekken tussen DGK en GKN was gezet. Uit het rapport van deputaten ACOBB over deze bespreking werd duidelijk dat men elkaar 'gevonden' heeft, en dat het gespreksdocument daarbij zeer belangrijk was:

Uitgangspunt bij deze bespreking was het document over de katholiciteit van de kerk zoals opgesteld door ons deputaatschap. Vanuit de inhoudelijk bespreking werd duidelijk dat zij van harte konden instemmen met ons document en dat wij elkaar vonden in de belijdenis over de kerk zoals wij die gemeenschappelijk belijden in de artikelen 27 tot en met 29 van de NGB.

Een en ander is uitgebreider aan de orde geweest in het eerste artikel van deze serie, waar we ook voor de noten met de vindplaatsen van de citaten naar verwijzen.[1]

De woorden 'door de GKN' hebben we extra nadruk gegeven. Want kennelijk vond de GKN het van belang hierover duidelijkheid te krijgen van DGK. Maar het merkwaardige is, dat DGK het onderwerp vervolgens naar zichzelf heeft toegenomen, alsof het andersom was, alsof DGK duidelijkheid wilde van de GKN. Een van de gronden voor het voorstel van deputaten ACOBB om een vervroegde synode samen te roepen is nl.:

1. dat de bespreking met de deputaten Eenheid gereformeerde belijders van de GKN over de twee, door (bedoeld zal zijn: voor, jb) ons van groot belang zijnde zaken, te weten: de katholiciteit van de kerk en het functioneren van het kerkverband ons voldoende zicht heeft gegeven op de opvatting van de GKN hierover.[2]

Let wel: er wordt geschreven over *‘voor ons van groot belang zijnde zaken’* en *‘ons voldoende zicht heeft gegeven’*.^[3] De vraag die gesteld kan worden is, waarom de katholiciteit dan niet als *‘gesprekspunt’* in de instructie stond die de GS Groningen aan het deputaatschap ACOBB gaf, als dit voor DGK zo’n zeer belangrijke zaak is. Het kan echter wel duidelijk zijn hoe het *‘voor ons’* zo’n *‘van groot belang zijnde zaak’* is geworden, nl. doordat de GKN het ter tafel had gebracht. En deputaten ACOBB waren daar alvast op ingesprongen door het opstellen van het gespreksdocument, zonder dat dit tot hun instructie behoorde.^[1] Verder kan, vanwege de summiere verslaglegging door deputaten, worden betwijfeld of men binnen DGK inderdaad voldoende zicht heeft gekregen op de opvatting van de GKN.

(Deze grond kan overigens ook zó worden gelezen dat de deputaten met *‘ons’* zichzelf bedoelen. In dat geval klopt het helemaal wat daar staat.)

Door middel van het gespreksdocument is er een brug geslagen tussen DGK en de GKN. Zoals we eerder opmerkten, kan het gespreksdocument wel als de theologische onderbouwing worden beschouwd van de zgn. *‘katholieke afslag’*, het pad naar het *denominationalisme*.^[4] Op die weg was de GKN al een heel eind verder gevorderd dan DGK. Het gespreksdocument is voor DGK de geschikte formule om aan te kunnen haken bij (de koers van) de GKN, waarna deze *orthodoxe kerkelijke gemeenschappen*^[5] zich op termijn kunnen verenigen.

Ook hebben we eerder de volgende zinsnede geciteerd, die staat vermeld op de website van de GKN, als samenvatting van de gesprekken tussen de afgevaardigden van DGK en GKN:

“je kunt de vrijmoedigheid hebben om de kerk van Christus aan te wijzen maar je kunt niet het kerkvergaderend werk van Christus opsluiten in wat wij zien. Maar art. 29 uit de NGB geeft wel duidelijke handvatten, niet zozeer om alle kerken langs een meetlat te leggen maar wel om de gelovigen op te roepen om te zoeken waar Christus zijn kerk vergadert. En de plicht om zich bij de kerk van Christus te voegen. Verder moet ook geestelijke eenheid dringen tot kerkelijke eenheid.”

De GKN-afgevaardigden schreven daarover vervolgens op hun website:

Met deze zinsnede konden alle aanwezigen hun instemming van harte betuigen.

We hebben geprobeerd duidelijk te maken dat deze zinsnede in het verlengde ligt van het gespreksdocument; dat deze een *relativistische strekking* heeft, en dat DGK een interkerkelijk moeras worden ingestuurd.^{[6][7]}

Met het gespreksdocument heeft men in de GKN gekregen wat men graag wilde, want het vormt van hun kant gezien de verbinding met hoe men al opereerde. Geen wonder dat *'zij van harte konden instemmen met ons document'* en hun instemming van harte konden betuigen met de genoemde zinsnede.

Onlangs zijn de acta van de buitengewone Generale Synode van Lutten 2019 gepubliceerd.[8] Daarin staat in het verslag van de algemene bespreking het volgende met betrekking tot dit onderwerp:

Verder wordt gevraagd of er bij de GKN nog sprake is van een pluriforme kerkvisie, zoals de acta van GS Groningen dat destijds verwoordde. Deputaten hebben in de gesprekken over de katholiciteit van de kerk de broeders van de GKN hierover concreet bevraagd en er over doorgesproken met een goede uitkomst. We hebben elkaar gevonden in artikel 27 t/m 29 NGB. Daaraan zijn we gebonden en daaraan moeten we elkaar houden. (pag. 14)

Evenals in het deputatenrapport wordt in de acta gezegd dat men elkaar gevonden heeft in artikel 27 t/m 29 NGB. Ja, dat zal zo zijn, maar dat was dan wel *pas nadat deze artikelen van hun kracht waren beroofd*.

[1] <https://semper-reformanda.nl/gespreksdocument-1/>

[2]

https://gereformeerde-kerken-hersteld.nl/files/Deputatenrapport_ACOBB,_mei_2019.pdf

[3] We beperken het hier uiteraard tot een van de genoemde zaken: de katholiciteit.

[4] <https://semper-reformanda.nl/groeiende-verandering-6-slot/>

[5] <https://semper-reformanda.nl/gespreksdocument-7/>. (Het kan verhelderend werken om in plaats van 'kerkelijke gemeenschap' eens 'denominatie' te lezen.)

[6] <https://semper-reformanda.nl/houvast-of-moeras/>

[7]

<https://www.gereformeerdekerkennederland.nl/2019/05/29/gesprekken-gkn-dgk/>

[8]

https://gereformeerde-kerken-hersteld.nl/files/2019-10-08%20_Pro_Acta_en_Acta_buitengew_GS_Lutten%202019.pdf

Alle dingen werken mee ten goede

Onderstaande Schriftoverdenking is van de hand van ds. E. Th. van den Born (1900-1982).[1]

Maar in de vierde nachtwake kwam Jezus naar hen toe, lopend over de zee. Matt. 14:25

De vraag, die wij moge stellen is deze: Wat hebben wij hier? Wij hebben hier Jezus, Die als Zoon des mensen Zijn koningsheerschappij uitoefent, een koningsheerschappij niet van “deze wereld”, maar “van den beginne”. Hij heeft als Zoon des mensen een verbond met God, zoals ook de eerste Adam een verbond had met God in het paradijs. En krachtens dit verbond met God heeft Hij, als de Zoon des mensen, ook een verbond met de schepping. En dit verbond bestaat hierin, dat zij mee moet werken ten goede, dat zij Hem onderworpen is tot de komst van Zijn koninkrijk, tot het doen van de wil van de Vader. Hij wandelt op de woeste wateren naar de koningsglorie, die van den beginne was, en welke Hij aan mag wenden, wanneer het nodig is voor Zijn werk, waartoe de Vader Hem gezonden heeft. Wij zien hier op het meer van Galilea de paradijsorde weer hersteld: de krachten van de schepping in dienst van de tweede Adam. Hij mag vragen, als het moet, de beschikking over de legioenen van de Vader, over de zon, de maan en de sterren, over de storm en het vuur, over de afgrond en de dood. Hij mag dat alles vragen naar Zijn bevoegdheid van den beginne , naar Zijn koningsrecht van het paradijs.

Maar is het dan een spelen met wonderen, wanneer Hij deze wonderlijke weg

neemt naar Zijn discipelen? Toch niet. Wanneer Hij Zijn koningsheerschappij uitoefent in deze nacht, dan doet Hij dat ter wille van Zijn discipelen, ter wille van Zijn kerk. Zijn discipelen verkeren in doodsgevaar. Mattheüs zegt ons, dat de wind hun tegen was, dat de wind hun vijandig was. Zij dreigen Hem ontnomen te worden en nog wel op het ogenblik, dat Hij zich zeer bijzonder met Zijn discipelen zal bezig houden, hen op zal werken tot het geloof in Hem als *de* Messias, als *de* verkorene van de Vader. Zijn discipelen hebben nog zo weinig er van begrepen. Zij waren, zegt Marcus, verhard geweest bij het wonder van de brodenvermenigvuldiging. En Jezus' lijden is aanstaande, het kruis komt reeds nabij. Zo openbaart Hij Zijn koningsheerschappij in deze nacht om Zijn discipelen te behouden en hen te brengen tot geloof in Hem, opdat zij het straks kunnen uithouden, wanneer Hij gedood zal worden. Immers als Hij zo soeverein Zijn wegen nemen kan, als Hij soeverein heersen kan ten goede van de Zijnen, wanneer Hij zulk een koningsglorie bezit, die nog geen oog gezien heeft, en waarvan nog geen oor gehoord heeft, dan heeft Hij ook Zijn weg naar het kruis soeverein *genomen*, en dan moet ook dit kruis meewerken ten goede, dan is Zijn sterven geen *lot*, maar Zijn *daad*. Hij speelt niet met wonderen, maar Hij predikt ons de waarheid, hoe zwaar Hij heeft moeten werken, opdat Zijn discipelen Hem zouden belijden als *de* Messias, aan Wie men zich toevertrouwen kan in nood en dood, omdat Hij de macht heeft ons het leven te geven, omdat Hij daartoe alle dingen laat meewerken ten goede. Om Hem te belijden als *de* Messias, Die Zijn koningsheerschappij niet uitoefent om voor het vlees te pronken, maar om naar de geest het koninkrijk te doen komen en de glorie, de doxa van God op aarde te vestigen.

En wij leven niet meer bij zulke tekenen van Zijn koningsheerschappij. Wij hebben Zijn woord: "Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde". En wij hebben dit woord van de Koning te geloven, en heel deze wereld onderworpen te zien aan de koningsheerschappij van Christus. Ook de zon, ook het vuur, ook de storm, ook tegenwoordige en toekomstige dingen. Wij hebben het woord van Paulus niet als een gelegenheidswoord te gebruiken, dat alle dingen moeten meewerken ten goede, maar wij hebben dit woord zijn prachtige inhoud te laten bepalen door Hem. Hij heeft ons laten zien, hoever dat wel gaat. Ons staat de sterke Held terzij, degene Die God ons heeft *gegeven*. Hij mag van ons vragen in deze wereld alleen Zijn koningsheerschappij te zien ten behoeve van Zijn volk, en in geloof aan deze koningsglorie te leven en te werken. Wie zal ons scheiden van de liefde van Christus? De storm? De storm niet. Het vuur? Ook het vuur niet. De afgrond? Ook

de afgrond niet. De dood? Ook de dood niet. Dat is nog even waar als in die nacht op de zee van Tiberias. Als het toen waar geweest is, dan is het vandaag ook waar. En als Hij toen Zijn discipelen gevraagd heeft zo in geloof aan Hem te leven, Wie alle dingen moeten meewerken ten goede, dan vraagt Hij dit vandaag nog. Geloof alleen, en u ziet over alle dingen liggen de koningsglorie van Christus. Zij is vandaag even concreet als in de nacht op de woeste zee bij de angstig schreeuwende discipelen. Maar alleen voor het geloof geeft zij haar geheim prijs.

[1] Overgenomen en licht gemoderniseerd uit: E.Th. van den Born, *Van Souvereine Liefde* (Goes: Oosterbaan & Le Cointre, z.j.).

Geen camouflage meer

Onderstaande Schriftoverdenking is van de hand van ds. E. Th. van den Born (1900-1982).[1]

Wie van u zonder zonde is, laat die als eerste de steen op haar werpen.~ Joh. 8:7b

De Schriftgeleerden en Farizeeën wilden met Jezus de kronkelwegen van de zonde gaan om van Hem af te komen, om Hem veroordeeld te krijgen door de overheid, zonder dat zij zelf daarbij openbaar worden in hun ware bedoelingen. Zij hebben het geval prachtig in elkaar gezet. Een vrouw in overspel gegrepen. Een vrouw dus, die naar de wet van Mozes de dood schuldig is. Zij zelf handhaven de wet allang niet meer in zulke gevallen. Zij kunnen ook niet, zeggen zij, want Israël is geen theocratisch rijk meer, waar de koning naar de wet van God het leven van de rechtvaardigen zegent en de goddelozen uitroeit. Zij zuchten immers onder vreemde heerschappij? En zij rekenen er vandaag op, dat Jezus zal prediken de handhaving van de wet, en zal zeggen, dat deze vrouw gedood moet worden. Zij rekenen op Zijn gehoorzaamheid aan de wet, terwijl zij zelf die

gehoorzaamheid niet meer betrachten. En zij zullen er dan wel voor zorgen, dat Pilatus dit te horen krijgt, dat Jezus van Nazareth ijvert voor herstel van de Joden, en gevaarlijk is voor de Romeinse overheid. Pilatus zal Hem laten opsluiten, Hem in het geheim veroordelen, en zich in het geheim van Hem ontdoen. Zij zijn dan van Hem af, en niemand krijgt het ware er van te horen, en zijzelf zijn er de fatsoenlijke, de achtbare mensen bij gebleven. Zij willen zich dus van Hem ontdoen, zoals dat in deze wereld gebruikelijk is. Zo, dat men uiterlijk en schijn van recht behoudt, en innerlijk zijn ware bedoeling heeft kunnen verbergen, namelijk de haat, de vijandschap. In deze wereld camoufleert men immers zijn ware bedoelingen?

Maar de Heiland heeft de geveinsden wel doorzien. Zij willen Hem aanklagen bij Pilatus met verberging van hun ware bedoelingen. Hij klaagt hen aan bij God, en zegt hun openlijk, waarom Hij dat doet. Immers, indien zij werkelijk bedroefd waren vanwege de zonde van deze vrouw, indien zij werkelijk de wet van God liefhadden, zij zouden zich opnieuw hebben afgevraagd, hoe dat toch zo gekomen is, dat Israël niet meer leven kan als een eigen theocratisch rijk, waar de wet van God de levensverhoudingen goed maakt. En zij zouden gevonden hebben niet alleen de zonde van deze vrouw, maar de zonde van *geheel Israël*. Zij zouden verstaan hebben, dat dit meisje maar een *symptoom* was van het *generale verval* onder Israël. Zij zouden gezegd hebben, wij moeten ons allen bekeren, en wederkeren tot God. Zo zouden zij begonnen zijn aan de reformatie van het gehele leven naar de wet van God, en niet vreemde de gevolgen daarvan. Zijn zij niet Gods volk, en zal Hij de handhavers van Zijn wet niet zegenen, en zal Hij Israël zich niet vrijmaken, wanneer geheel Israël bekeert? Wanneer de Heiland zegt: wie van u zonder zonde is, laat die als eerste de staan op haar werpen, dan zegt Hij: U moet beginnen bij het begin. Als u de wet wilt handhaven als rechters over deze vrouw, doe het dan, en weest niet bang voor Pilatus, en voor al de legioenen van de Romeinse keizer; zal God u niet bewaren? Als u dat werkelijk meent, dat deze vrouw gedood moet worden, omdat zij de schuldige is onder Israël, zoals ooit Achan de schuldige was, welnu vrees God en houd Zijn geboden. Wanneer u u vrijmaakt van de zonde, zal God u ook vrijmaken; dat is immers de belofte? U wil Mij aanklagen bij Pilatus, en daarbij uw ware bedoeling verbergen, Ik klaag u aan bij God, en wijs u ook de rechte weg; de bekering van geheel Israël, want geheel Israël heeft gezondigd, wanneer geheel Israël zijn glorie heeft verloren.

En toen zijn de beschuldigers naar huis gegaan met beschaamde aangezichten. Zij waren niet gekomen uit liefde voor God en voor Zijn wet, maar uit haat tegen Jezus van Nazareth. En zij willen de fatsoenlijke mensen blijven. Zij willen de schijn bewaren. In deze wereld laat men immers niet lezen in het boek van de harten? Maar vandaag begrijpen zij, dat zij zo van Hem niet afkomen. Nee, als zij Hem aan de overheid overleveren, dan zal het zijn met openbaring van hun ware bedoeling, dan zal het alleen dit éne zijn zonder camouflage, dat zij Hem uit *nijdigheid* hebben overgeleverd.

Zo werkt de Heiland ook hier om het hart van de mensen openbaar te maken. Zij hebben vele vonden gezocht, ook hier, om van Hem af te komen met verberging van hun ware bedoelingen. Ook hierin, dat zij zelf er de fatsoenlijke mensen bij bleven. Maar Jezus heeft rechte lijnen getrokken naar de wet van God. En als zij Hem straks aan het kruis geslagen hebben, dan is het diepe hart ook openbaar geworden, dan is alle camouflage verdwenen. Op Golgotha is alleen de haat, de vijandschap. Dus is alleen Christus groot, want Hij heeft al werkende alle gerechtigheid vervuld. Hij heeft al werkende altijd weer de rechte weg gewezen, ook aan deze huichelaars. Hij is Dezelfde gebleven. Maar zij zijn niet dezelfde gebleven. Hun hart is openbaar geworden in haat. Alle vernis is er afgegaan. En dit éne is overgebleven, dat zij Hem uit *nijdigheid* gedood hebben.

Alleen wie zich verootmoedigt, wie zich laat verbrijzelen door God, die beweent zijn zonden, die belijdt zijn schuld. Die mens gaat in oprechtheid voor God leven. Aan het kruis, daar heb ik mij voor eeuwig van Hem willen afmaken. Hij heeft mij door het kruis voor eeuwig tot de Zijne gemaakt. In oprechtheid voor God leven, dat heeft aan het kruis van Christus zijn diepe zin gekregen.

[1] Overgenomen en licht gemoderniseerd uit: E.Th. van den Born, *Van Souvereine Liefde* (Goes: Oosterbaan & Le Cointre, z.j.).